

CIS DE STRANDJUTTER

José Tileca

Hij kent het strand als geen ander. Strandjutter is zijn passie en passie is er om gedeeld te worden met anderen. Klaar om je te laten inwijden in de mysteries van de meest gekke strandvondsten?

“TAHIENNES” EN “TAQUETS” WE GAAN DE FRANSE TOER OP

De Belgische mosselkweek mag dan al roemloos ten onder gegaan zijn, in Frankrijk vindt het kweken van mossels of “Mytiliculture” nog altijd plaats. Meer nog, het blijkt best wel een lucratieve bezigheid die verder uitbreidt. Niet verwonderlijk dat we daarvan resten vinden op onze stranden, zij het jammer genoeg niet de mossels...

DE STROOEN ROKJES VAN GAUGIN ALS INSPIRATIEBRON

“Tahitiennes sur la plage”: het is een bekend thema in de schilderijen van de Franse kunstschilder Paul Gaugin. Ik mag er graag naar kijken. Ook op onze stranden zijn tahitiennes te vinden, zij het in een

■ Dit soort plastic voorwerpen is afkomstig van de Franse mosselcultuur op palen, en wordt gebruikt om mosselvijanden als zeesterren en purperslakken weg te houden van de schelpdieren. Hun naam “tahitiennes” verwijst naar de strooien rokjes, gedragen door de inheemse bevolking op Tahiti (FK).

■ “Taquets” of klampen zijn plastic buisjes die bij de Franse mosselkweek op touw worden gebruikt om het afzakken of loskomen van mossels bij de oogst te verhinderen. De sporen hiervan vind je bij tijden ook op onze stranden (FK).

veel minder charmante verschijningsvorm. Waarover heb ik het? Over typische ingesneden stukken plastic folie (zie foto). Eind jaren negentig vond ik de eerste exemplaren. Toen ze bleven aanspoelen wou ik er het fijne van weten. Waarvoor werden ze gebruikt, waar komen ze vandaan? Al gauw bleek het geen gemakkelijke zoektocht te zullen worden. Immers, waar begin je te zoeken? En hoe heet zoiets? Bovendien was het internet toen nog niet zo performant als nu.

De oplossing van het raadsel kwam er tijdens een bezoek aan Normandië in 1999. Daar zag ik op één van de stranden lange rijen palen, met daarop mossels, de inmiddels fameuze *moules du bouchot*. Onderaan was telkens een stuk plastic bevestigd, identiek aan wat ik gevonden had. De bedoeling was duidelijk: vijanden, zoals zeesterren en purperslakken, weghouden van de schelpdieren. Ook werd het helder waar de plaatselijke mosselboeren de inspiratie voor de naam van dat stukje plastic haalden. Raadsel opgelost.

EEN RAADSEL OPGELOST, OP NAAR HET VOLGENDE

Sinds vorig jaar vond ik daarnaast karakteristieke grijze stukken plastic buis, allemaal met hetzelfde formaat, licht gebogen, meestal 39 cm lang en aan beide uiteinden schuin afgesneden. In het najaar spoelden ze aan over heel de kust. Omdat het duidelijk was dat die ergens speciaal voor gemaakt waren, was mijn

nieuwsgierigheid meteen geprikkeld. Ook hier was het even zoeken naar de herkomst. Al gauw kwam ik weer uit bij de Franse mosselkweek, zij het bij een andere techniek. De Fransen kweken namelijk ook mossels in volle zee, aan touwen opgehangen tussen boeien: de zogenaamde *filières*. En dat gebeurt niet eens zo ver van bij ons vandaan, net over de grens ter hoogte van Zuydcote.

Op foto's die ik op 4 januari 2011 in de haven van Duinkerke, de thuishaven van de Noord-Franse *mytiliculture sur filières*, genomen had, waren de buizen mooi zichtbaar. Ze staken op regelmatige afstanden horizontaal in de touwen waaraan de mossels groeien (zie foto). Doel: het afzakken van de mossels verhinderen evenals het loskomen tijdens het binnenhalen van het touw. Hun naam: “klampen”. Of in het Frans en net iets exotischer: “taquets”.

De *filière* methode is recenter dan de kweek op palen. Ze levert een vollere mossel op met een lichte schelp, maar is ook riskanter. Het kan er immers nogal wild aan toe gaan in de Noordzee. En dan is er nog het risico op accidentele doorvaart. Vandaar dat ze pas vanaf 2006/2007 echt commercieel van start ging. Op de kade in Duinkerke vernam ik dat afgelopen zomer een zeiljacht midden in de mosselkweek beland was. Bij de bevrijding trad er behoorlijk wat schade op met verlies aan materiaal. Waarschijnlijk dat er daardoor in 2013 opeens zoveel van die klampen aanspoelden.

De buizen hadden trouwens nog een verrassing in petto. Van buiten zagen ze er kaal uit, maar binnenin bleek een hele fauna gehuisvest. In totaal bekeek ik 9 recent gestrande buizen uit de novemberperiode. Dat leverde een lijst op van bijna 25 soorten wormen, schelpjes en krabbetjes, die op die manier, als verstekeling, meereizen naar andere oorden.

Tahitiennes en klampen, het zijn niet de enige plastic getuigen van een groeiende economische activiteit bij onze zuiderburen. Er spoelen ook boeien, netten, manden, bakken en stukken touw aan. Genoeg materiaal om je eigen kweek te starten.

Francis Kerckhof